

B 2254

X, 1901
кн. 10

Младина

ИЛЮСТРОВАННО СЪСЪСАНІЕ

ЗА ДѢЦА

КЪМЪ ДѢЦАТА.

По случай десетъ-годишното редовно излизане на Младина.

Десетъ години
Тежки, трудни
Какъ, дѣтица,
Ранобудни,

Полза нося
Вамъ богата
Радостъ топла
На сърдцата.

Азъ ви пѣя
Сладки пѣсни
Всѣки мѣсець
Нови, прѣсни.

Приказници
Ви приказвамъ
И отъ злото
Ви прѣдпазвамъ.

СЪСТАВИЛА СЪСЪСАНІЕТА - ПИИМЕН
ДАРЪ П. П. ВУДИНОВ
1901 год.

Азъ ви нося
Редъ картинки
На човѣци,
Животинки.

Мойто писмо
Диня радостъ,
Името ми —
Вечна младостъ.

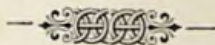
И задавки
Интересни,
И ребуси
Най-чудесни!

Който често
Въ менъ наднича,
Съ умъ глава му
Ще накинча.

Въ мойтъ гладки
Листовчета,
Грѣй, дѣтенце,
Умъ просвѣта.

На и нѣма
Да огасна,
Щомъ дѣца ме
Любятъ — красна.

Ц. Калчевъ.

Мечка и лисица.

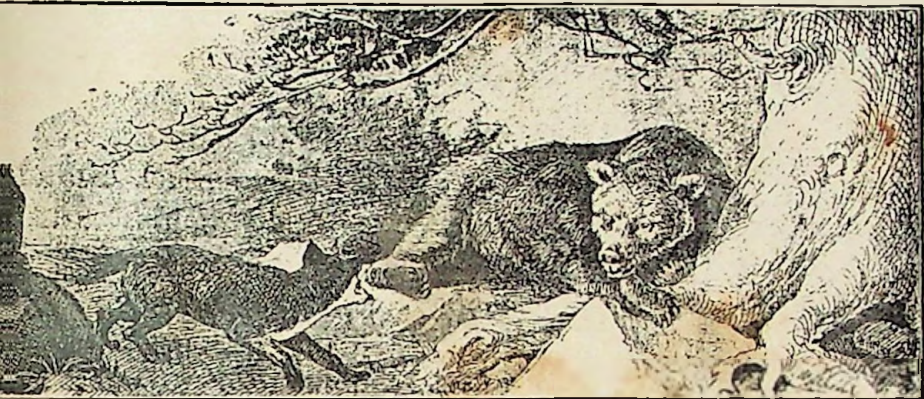
(Васня).

Веднажъ мечката и лисицата се прѣпираш.
кой отъ тѣхъ се отнася по-добръ къмъ
хората.

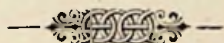
— Азъ съмъ прѣдадена на хората отъ всич-
кото си сърдце и дупя, казала мечката.

— Азъ не вѣрвамъ това, отговорила ли-
сицата.

— Трѣба да вѣрвашъ, повторила мечката, защото азъ никога не ямъ труповетѣ на хората.

— Сега разбрахъ, рекла лисицата. Ти, наистина, не ядешъ труповетѣ на умрелитѣ човѣци, но ядешъ само труповетѣ на живитѣ хора.

БЛАГОДАРНОСТЪ.

На двора изкочили двѣ кученца. Тѣ почнали да си играятъ. Ту слѣдъ нѣкое врабче се затичатъ, ту нѣкоя вѣрвичка отнематъ едно отъ друго, ту земята ровятъ, ту на минувачитѣ шаятъ, ту подскачатъ насамъ нататъкъ.

Голѣмиятъ Шарко внимателно гледалъ веселитѣ играчи. Най-послѣ имъ рекълъ: „Слушайте, дѣца! Не крѣскайте много да не ви изхвърлятъ съ метла на пѣтя . . . “

Малките кученца не разбрали, какво е това метла. Тѣ продължавали да си играятъ.

Изведнажъ отиѣкждѣ западали камани. Едното кученце жално се распискало. Камтъкъ го ударилъ на крака.

Играта се прѣкъснала. Двѣтѣ кученца гледали едно на друго и се питали зачудени:

— Какво е това? Кой ни бърка на играта?

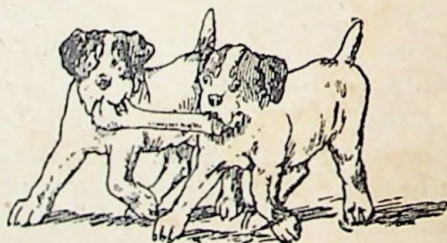
Шарко всичко видѣлъ. Той изкочилъ бързо отъ своето скривалище и страшно залаялъ къмъ вратата на двора.

Тамъ имало едно момче, което хвърляло камъне да бие малките кученца.

Момчето се уплашило отъ зѣбитѣ на Шарка и побѣгнало. Двѣтѣ кученца разбрали, че Шарко ги отървалъ отъ лошото момче. Тѣ отъ сърдце му благодарили.

Мръкнало се. Въ кухнята задрънкали съдове. Двѣтѣ кученца отишли подъ прозорчето на кухнята. Отъ тамъ тѣ гледали дано имъ дадатъ нѣщо.

— А, тука ли сте вече? казала господарката. На, глождете и гълтайте! Въ това врѣме прѣдъ краката на двѣтѣ кученца падналъ единъ голѣмъ кокалъ. Тѣ навели тѣпитѣ си муцунки, хванали за двата края кокала, вирнали опашки и побѣгнали.

— Ей, кждѣ се оижтихте? Обадила се господарката. Азъ мислѣхъ, че сте гладни, а вие...? Другъ пжтъ много ще чакате за кокалче.

Двѣтѣ кученца не чули думитѣ на господарката си. Тѣ тичали толкова силно, че ушитѣ имѣ се трѣскали. Даже Шарко се зачудилѣ, като ги видѣлѣ. Той станалѣ отѣ леглото си да ги гледа.

Ето че двѣтѣ кученца се опжтили право къмѣ Шарка. Тѣ сложили прѣдѣ него кокала, подигнали си муцункитѣ нагорѣ и закарнали Шарка.

Заповѣдай, Шарко! Заповѣдай Шаренце! Този кокалѣ е за тебе. Ние ти го донесохме за благодарностѣ. Заповѣдай, яжѣ!

Шарко се усмихналѣ. Станало му много приятно. Господарката, като видѣла какво на-

правили малкитѣ кученца, този часъ изнесла единѣт лпхенѣ съ ядене и весело казала:

— Елате, елате добри кученца! Ето ви топла чорбѣца, кокалчета и хлѣбѣ! Яжте, колкото искате! Ела и ти Шарко! Това е за всѣчки ви!

Четиртѣхъ круши.

Една майка работѣла нѣщо въ стаята при свотѣ четире дѣца: Василчо, Петко, Марѣйка и Анка. По едно врѣме малкиятъ Василчо извикалъ: „Ей, кой иде?“ И още не изрекълъ послѣдната дума, всѣкитѣ дѣца извикали въ единѣт гласъ: „Вуйчо, вуйчо иде! Той ни носи нѣщо . . .“

Слѣдъ малко въ стаята влѣзе вуйчо имѣ, който носѣше четире хубави круши.

— Тѣзи четире круши ще дамъ на васѣ, каза той. но ако сп ги раздѣлите по равно.

— Това е много лесно, обади се Анка. На всѣкого отъ насѣ се пада по една круша.

— Да, но вие забравяте майка си, каза вуйчо имѣ.

Всѣчки се омѣлчаха, защото не знаеха какъ ще раздѣлятъ крушитѣ.

Най-послѣ Василчо се обади:

— Ние ще ги раздѣлимъ на части съ ножчето.

— Нѣма да ги рѣжите на части, каза пакъ вуйчо имѣ.

Дѣцата се спогледаха зачудени.

Изведнажъ Марийка радостно извика:

— Азъ зная, зная какъ ще раздѣлимъ крупитѣ.

Тя взе крупитѣ и ги раздѣли така:

Подаде една круша на своитѣ братчета и рекла:

„Двѣ момчета и една круша правятъ три“.

Оставила настрана една круша и рекла:

„Двѣ момичета и една круша правятъ три“.

Най-послѣ поднесла на майка си останалитѣ двѣ круши и рекла:

„Двѣ круши и една мама правятъ пакъ три“.

Това е много вѣрно, каза вуйчо имъ, който се смѣеше на умната дѣлба.

А дѣцата останаха радостни и доволни.

Птица затворница.

 То високитѣ дървета въ *Индия**) живѣе една птица — *носорогъ*, която запазва живота на малкитѣ си отъ неприятелитѣ по особенъ начинъ.

Женската снася 5 или 6 яйца въ гнѣздото, което бива на 15 метра височина отъ земята. До като ги измѣти, тя лежи върху яйцата безъ да става.

Въ това врѣме мъжката запазва гнѣздото съ глина навсѣкждѣ, така, че мъчно се различава какво има на дървото. Тогава неприятельтъ

---

*) Полуостровъ въ Южна Азия.

на малкитѣ птици *носорогъ* не може да ги намѣри и да имъ напакости.

На гнѣздото остава само една малка дупчица, прѣзъ която женската може да си издава

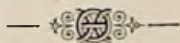
само човката. Значи, майката остава вжтрѣ въ гнѣздото затворена, а бащата по цѣль день ходи

да събира храна не само за себе си и за своята другарка, но слѣдъ нѣколко дни още и за малкитѣ си пиленца.

Като отраснатъ доста малкитѣ, колкото да могатъ да хвърчатъ, бащата събаря покривката на гнѣздото съ якия си кълвунъ. Гнѣздото се отваря и затворницата заедно съ малкитѣ изхвърква на бѣлъ свѣтъ. Майката вече излиза, но тя е много отслабнала и едва може да лѣти.

Малкитѣ почватъ сами да си търсятъ храна. Тѣ се засѣлватъ на сжщото дърво или на нѣкое близко.

Само по такъвъ начинъ птицата *носорогъ* запазва малкитѣ си отъ различни неприятели, които сж извънредно много по топлитѣ страни.

Изворче.

*Всрѣдъ горица китна, гъста
Кладенче извира
И въ трѣвица мека, тлѣста
Живо се провира.*

*Пънь ли срѣщне, твърди плочи,
Нѣкой вѣченъ джбъ ли,
То се пѣни и клокочи
И не спира — пѣпли.*

Тамъ надъ него си липичка
Клонкитѣ навела
И му пази тя самичка
Съвичица дебела.

Моренъ пжтникъ щомъ да глътне
Тука у горица,
Слѣдъ почивка той ще глътне
Сладичка водица.

Блика изворъ и съ талази
На полето слиза,
Подъ върбички тихо лази
И въ рѣчица влиза.

Неопитно мишче.

Вѣхъ малко и глупаво мишче. Омръзна ми да седа въ дупката, затова искахъ да произлѣза навънъ. Майка ми строго забраняваше да се подамъ изъ дупката даже. Азъ непослушахъ майка си. Веднажъ се рѣшихъ да излѣзя изъ дупката. Погледнахъ навънъ и що да видя!

Прѣдъ мене се простираше широкъ дворъ. Слънцето освѣтяваше всичко по двора. Птички лѣтяха изъ въздуха и пѣеха сладко. Азъ се спрѣхъ да погледамъ. Далечъ въ двора съгледахъ единъ голѣмъ звѣръ съ дълги мустаци, съ сива козина, съ зелени очи и космати уши.

Той бѣше се навелъ и внимателно гледаше къмъ птичките. Опажката на звѣра шаваше, като змия. Слѣдъ малко звѣрътъ почна да се мне съ прѣдния си кракъ.

Сега този звѣръ ми се видѣ хубавъ и милъ. Пожелахъ да отида при него да се запознаемъ отблизу.

Тръгнахъ, но . . . изведнажъ нѣщо зашумѣ
наблизу до мене. Обърнахъ се. Гледамъ, че край
мене минува едно страшилище. То крачеше ши-
роко съ своятъ черни крака и високо дигаше

своята глава. На краката му имаше дълги пръсти
съ криви и остри покте, а отзадъ стърчаха ос-
три шипове. По шията му висѣха дълги коси,
носѣтъ му бѣ закривенъ надолу и остъръ, като

шило. На главата му стърчеше червенъ качулъ съ жбѣчета по края.

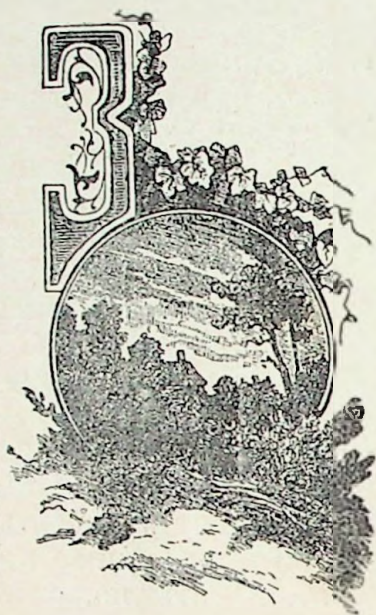
Отзадъ имаше вирната опашка, закривена като сърпъ. Много се уплашихъ отъ това страшилище. Още не бѣхъ дошло въ себе си отъ страхъ, ето че видѣхъ друго пò-чудно нѣщо. Отъ лѣвата и дѣсната страна на страшното животно се разпериха двѣ широки рѣцѣ. Тѣ запласкаха още пò-страшно. Животното разтвори острия си носъ и колкото можеше изкрѣска: *кукуриго!*

Не помня, какъ се дръпнахъ назадъ въ дупката. Отъ страхъ стори ми се, че умрѣхъ. Разбуди ме гласътъ на майка ми, която говорѣше:

„Богъ да те запази, чадо! Не бой се отъ този крѣсливъ гласъ. Това е нашиятъ добъръ съсѣдъ — пѣтлю. Той наистина те уплаши, но спаси живота ти. Когато закрѣщи пѣтлю, ние знаемъ, че нашитѣ неприятели сѣ разбудени вече.

Най-голъмиятъ нашъ неприятелъ е котаракътъ. Той често пѣти стои на двора и си мие лицето съ кракъ. Котаракътъ, ако те види само, ще те сграбчи въ остритѣ си нокте и тогава никой не може те избави отъ неговитѣ жѣби“.

ПОЛЯРНО СІЯНІЕ.

I.

имно врѣме имаме най-дълги нощи. По цѣли 14 часа ние стоимъ въ ношна тъмнина.

Но ако трѣгнемъ да пътуваме зимъ сѣ къмъ сѣверъ, ще останемъ много зачудени. Колкото отиваме надалечъ, толкова по-ясно ще забѣлѣжимъ, че нощитѣ ставатъ сѣ по-дълги и по-дълги. Най-послѣ можемъ да стигнемъ въ най-студенитѣ мѣста на земята, дѣто винаги е зима. Гѣзи далечни мѣста сѣ наречени *полярни страни*. Тамъ нощъта трае не съ часове, ами съ цѣли мѣсеци. Помислете си, какви нощи: цѣли шестъ мѣсеца трае само една нощъ! Да, половна година сѣ тъмно.

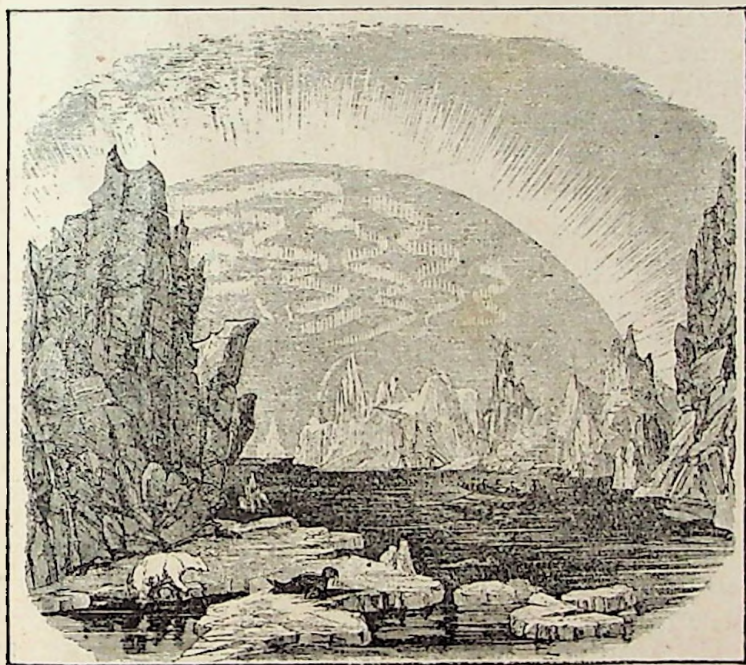
Макаръ че небето е ясно и звѣздитѣ се виждатъ, но слънце не се показва. Прѣзъ дългитѣ нощи на полярнитѣ страни изгрѣва на небето една чудна свѣтлина. Тя не топли, като нашето слънце, но само свѣти, *сияе* нѣколко часа и послѣ огасва. Тази небесна свѣтлина се явява само въ полярнитѣ мѣста, затова я наричатъ *полярно сияние*.

II.

Ето какъ става полярното сияние.

Ясното небе къмъ сѣверъ захваща да тъмнѣе малко по малко, до като на небето стане единъ тъменъ *половина кръгъ* ¹⁾.

Полукръгътъ става синкавъ и прѣзъ него се виждатъ звѣздитѣ, като прѣзъ тънко облаче.

Слѣдъ малко горниятъ край на полукръга почва да свѣти първо бѣлизникаво, а послѣ жълтиникаво. Най-послѣ той се обръща въ една много свѣтла ивица, наречена *джга*. Долниятъ

1 . Всѣко мѣсто, което е търкалясто като паритѣ, се казва *кръгъ*.

край на джгата ясно се отдѣля отъ спикавия полукръгъ. Въ свѣтлата частъ на джгата се вижда бързо движение: нагорѣ, надолу, надѣсно и налѣво. Така се продължава освѣтлението нѣколко часа.

Но ето че джгата още по бързо се раздвижва извжтрѣ. На много мѣста отъ нея изкачатъ свѣтли пивици, като стълбички. Тѣ се развѣватъ, като платна отъ силенъ вѣтеръ. Каква пакъ хубава боя иматъ тѣзи огнени пивици! Гледашъ червена, изведнажъ става зелена, послѣ синкава и пакъ червена . . . Така се размѣсватъ боитѣ на красивитѣ пивички. Отъ бързото движение небето заприличва на развълнувано море съ огнена вода. Всѣко мигване на окото гледашъ нова картина. Я погледнете сега и къмъ земята! Колко хубаво е освѣтена тя! Всички нѣща по нея се виждатъ, като денемъ. Всѣка жива душа се радва на сиянието.

Понѣкога огненитѣ стълбички една слѣдъ друга образуватъ отгорѣ нѣщо като вѣнецъ. Слѣдъ малко вѣнецътъ и боитѣ се изгубватъ. На небето оставатъ голѣми сиви петна, като облаци. Но и тѣ скоро изчезватъ и нищо вече не остава по небето. Звѣздитѣ пакъ свѣтятъ ли свѣтятъ.

Полярното сияние се повтаря нѣколко пѣти въ мѣсеца, особено отъ септември до априлъ.

Първия снѣгъ.

*Вижте, вижте къмъ небето,
Какъ си хвъркатъ, катъ пчелички,
Какъ се гонятъ надъ полето
Рой снѣжинки, бѣленички.*

*Какъ си леко, леко падатъ
Долу къмъ земята тиха,
Какъ все нови, нови идатъ
Сѣкашъ безъ край тѣ да бѣха.*

*Вижте, какъ се бѣлна всичко:
И полето, и гората,
Какъ закри се хубавичко
Врѣдъ, що има по земята.*

*Студъ и зима вече зазвана,
Дойде врѣме за пързалки,
Радостъ нова тукъ настана
За голѣми и за малки.*

Здравко.

✱

На ловъ съ орли.

ругарьтъ на тукашния ловецъ е върното му куче. Безъ него той не отива на ловъ.

Но въ широкитѣ полета на Азия ловцитѣ отиватъ на ловъ не съ кучета, ами съ птици: соколъ или орелъ. Както тукашнитѣ ловци по-напрѣдъ приучватъ своитѣ кучета да хващатъ ловъ, че тогава си служатъ съ тѣхъ, така сѣщо правятъ и ловцитѣ въ Азия.

Приучването на орлитѣ е много по-трудно, отколкото приучването на кучета. Ето какъ става то. Още отъ малко взематъ орленцето изъ гнѣздото на майка му. Прѣдаватъ го на особенъ човѣкъ, който се занимава само да приучва орли за ловъ.

Учителътъ на орленцето се грижи много старателно до като го изучи добръ. Отначало орленцето яде само крѣхка храна. Щомъ почне да хвърчи и самъ да си търси храната, учителътъ почва своята работа.

Той приготвя разни животни, направени отъ кожа и натъпкани съ сѣно. Въ дупкитѣ, дѣто трѣба да стоятъ очитѣ на приготвенитѣ животни, поставя се малко месо. Гладното орленце отива при тѣзи животни и отъ тѣхъ кѣлве месото въ очнитѣ имъ празнини.

Когато орленцето навикне добръ на тази работа, поставятъ приготвенитѣ животни върху

✱

малки колца. Впрѣгатъ единъ брѣзъ конь, който вози колцата къмъ различни страни. Гладното орленце лѣтти надъ колцата и се мъчи да кълве поставеното мѣсо. До като навикне орленцето и на тази работа, то порастя голѣмъ орелъ. Както се спуща върху приготвенитѣ животни, така се спуща вече и върху живитѣ животни, които приличатъ на приготвенитѣ.

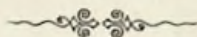
Тогава ловецътъ взема своето орелче и съ него отива на ловъ. Той го пуца първо върху малки животни, като таралежъ, порѣ, заякъ и др. Послѣ го пуца на по-едри звѣрове—на лисица или вълкъ. Тука орленцето се приучва още да бѣде хитро и прѣдпазливо.

Орлето се счита научено добрѣ, когато може да хване живъ вълкъ въ полето. Въ тази

работа му помага и ловеца. Щомъ се спусне орленцето на вълка и почне да се бори съ него, този часъ ловцитѣ на бързи коне се спущатъ къмъ вълка, заграждатъ го отъ всички страни и го убиватъ. Ако не сѣ ловцитѣ, орленцето може да загине отъ зжбнитѣ на вълка.

Приученитѣ орли сѣ много скѣпи. Безъ тѣхъ ловцитѣ въ Азия рѣдко излизатъ на ловъ.

Лисица и пѣтелъ.

(басня).

По срѣдъ бѣлъ день лисицата тръгнала да дири ловъ. Тя приближила до едно село. Спрѣла се подъ едно дърво да размисли, какъ да се промъкне въ нѣкой дворъ безъ да я види куче или човѣкъ. Нѣщо изкрѣскало на дървото и кума лиса дигнала очи. На дървото имало единъ старъ пѣтелъ и нѣколко кокошки. Сърдцето на лисицата се разтупкало отъ радостъ, че намѣрила богатъ ловъ. Обърнала се тя къмъ пѣтела и кокошкитѣ съ единъ сладъкъ гласъ:

— Радостъ, радостъ ви нося, кокошчици драги! Миръ настана вече между всички животни по земята. Котката нѣма вече да лови мишки; вълкътъ нѣма вече да граби овци; кучето нѣма вече да лови зайци. Всички, всички ще живѣемъ мирно, като братя.

Слѣзте сега долу да се порадваме заедно! Отъ нищо се небойте!

Ж — *
Кокошкитѣ почти повѣрвали думитѣ на лисицата. Тѣ били готови да слѣзатѣ долу, но погледнали, какво ще рече пѣтелтъ.

Пѣтелтъ протегналъ шия и погледналъ къмъ село.

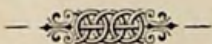
— Какво гледашъ тамъ? попитала лисицата.

— Гледамъ, че единъ ловецъ иде насамъ съ двѣ кучета, отговорилъ пѣтелтъ.

— Тѣй ли? Истина ли говоришъ? попитала уплашено лисицата. Слѣдъ малко въртене около дървото лисицата търтила да бѣга. Тогава пѣтелтъ рекълъ:

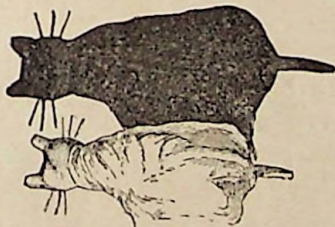
— Чакай малко, чакай! Нека се порадваме заедно съ ловеца и неговитѣ кучета. Нали има вече миръ?

— Миръ вече има, но незная да ли е съобщенъ на тѣзи проклѣти кучета, казала лисицата и побѣгнала.

Ръчна сѣнка.

(Забавление),

Котка.

Снѣгъ захвана

(Вижь „Младина“, год. VII, декабрийска книжка).

Гавно Ем. Маноловъ

Врѣ-ме то ти хо-до вре-па-
 об-ше, ни студѣ, ни въ тѣхъ, ни то ва-лъ ме
 Ко-га по исе-ка ний сме зас-па-ли, какъ дух-наа
 он-зи студѣ, въ тѣхъ, ха-ли Ко-га по исе-ка ний сме зас-
 па-ли, какъ дух-наа он-зи студѣ, въ тѣхъ, ха-ли Мрака, не се
 внох-га отъ тамъ до ту-ка, Дир-во и ка-мѣтъ
 отъ мразъ се ту-ка, отъ мразъ се ту-ка.

Глупаво овчарче.

(приказка .

асло едно врѣме овчарче цѣло стадо овце. То седѣло на едно високо мѣсто, дѣто си почивало и гледало, на кждѣ

отива стадото му. Веднажъ край него прѣлѣтѣли много свраки, които накацали по овцитѣ. Всѣка си отскубнала по малко вълница и всички хврѣкнали къмъ гнѣздата си. Само една отъ тѣхъ останала. Тя се заплѣла въ вълната на една овца и не можела да се избави. Трѣпкала съ крилѣтѣ си, грачела силно, повдигала се нагорѣ, ала нищо не помагало. Овцата тичала уплашено, на кждѣто ѝ видѣли очитѣ.

— Ахъ, какво да правя сега? плачело овчарчето. Свраката отнесе овцата.

Мрѣкнало се. Стадото влѣзло въ село, и овчарчето почнало да разказва на селянитѣ, какъ една малка сврака отнесе една голѣма овца.

— Ухъ, колко си глупаво овчарче, рекли селянитѣ. Хичъ може ли свраката да отнесе такава овца?

Овцата още днесъ си доде въ село, а дѣцата хванаха свраката и си играятъ съ нея.

— Наистина, отговорило овчарчето, свраката е малка, затова е стояла на овцата.

Другъ пътъ дошла една мечка при стадото на овчарчето. Но сега въ стадото имало и единъ бикъ. Всичкитѣ овци се разбѣгали. Само бикътъ останалъ да се бори съ мечката. Най-послѣ качила се мечката върху гърба на вола, заловила се здраво и почнала да го хапи по врата. Бикътъ изревалъ и съ мечката на гърба си побѣгналъ изъ полето.

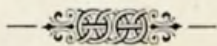
— Какъвъ силенъ бикъ имамъ! казало овчарчето. Той ще занесе мечката въ селото.

Вечерята овчарчето запитало селянитѣ:

— Какъдъ е силния бикъ? Донесе ли мечката?

— Абре, глупчо, може ли бикътъ да донесе мечка? До като си дойде, мечката ще го изяде.

— Азъ пъкъ мисля, че бикътъ си е дошълъ още днесъ, а дѣцата сж хванали мечката и си играятъ съ нея.

ЗАТВОРНИКЪ,

(разказъ)

Въ дълбока и влажна тъмница билъ хвърленъ затворникъ. Денемъ и нощемъ, зимъ и лѣтъ пъшкеше той отъ мъки и теглила. Лоши хора го бѣха оковали въ вериги и хвърлили въ

затвора. Влажно и студено бѣше въ тъмницата и неприятна миризма излизаше отъ мухлясалитѣ зидове, разпиляваше се навредъ и разваляше въздуха. Въмѣсто постеля на клетия затворникъ бѣ постлана мокра слама, и лежеше той на нея голъ и босъ, гладенъ и жедеиъ. Често сламата се разпиляваше, и той оставаше на голитѣ плочи, студени като ледъ. Рѣдко-рѣдко му даваха по малко сухъ хлѣбецъ, колкото да не умре отъ гладъ.

Много години лежа бѣдния затворникъ въ оная страшна тъмница. Рѣдко слънцето огрѣваше малкото му прозорче, и прѣсенъ въздухъ никога не вдѣхваша болнитѣ му гърди. По цѣли дни съ наведена глава мислеше той за своето родно село — бащиното му огнище — за своитѣ малки дѣчица за братя и сестри, за роднини и приятели.

— Всички сж ме забравили! мислеше си затворникътъ самичкътъ, и никой не си спомня за мене.

Бѣше хубава лѣтна вечеръ. Щурцитѣ свирятъ изъ околнитѣ ливади, птиченца пѣятъ въ ближната горица, хвъркатъ лѣстовички ниско до земята, сладка миризма се носи отъ цѣфналитѣ липи, сноватъ хората насамъ-нататкъъ всѣки по своята работа. Пъкъ бѣдния затворникъ. опрѣлъ се умисленъ до прозореца, гледа тази хубава вечерна картина, и сърдцето му се къса отъ жалость и мъжки, отъ гладъ и теглила.

— Ахъ, защо не съмъ и азъ свободенъ като другитѣ хора, та да се порадвамъ на хубавия божии свѣтъ! мисли си той. Дали ще бѣда честитъ да си ида дома, да видя старата си майка,

добрата си стопанка и малкитѣ си дѣчица? Дали ще бѣда живѣе да ги видя още веднажъ, че тогава да умра?

Като си мислеше тъй затворника, ето единъ орелъ съ широкоразперени крила и живи очп—фу-у-у! пролетѣ като стрѣла край прозорчето и се завъртѣ наоколо

— Орелъ! извика затворникътъ, ела при мене, моля те, кацни на прозорчето и ми разкажи, какво има по земята, какво правятъ хората. Изпѣй ми една пѣсничка, ако обичашъ: много години има, пѣсенъ не съмъ чувалъ. Злѣ съмъ тука, братко, много злѣ — всѣки день на мъки и теглила.

— Не мога, приятелю! каза орелътъ: прозорчето ти е много тѣсно; па и да дойда, нищо не мога ти обади, защото рѣдко слизамъ долу на земята. Азъ вия гнѣздото си по високитѣ скали, дѣто човѣшки кракъ не може да стѣпни, защото се плаша отъ лоши хора и немирни дѣца да не би да ми грабнатъ пиленцата и развалятъ гнѣздото. Азъ лѣтя високо, дори до облацптѣ, но пѣсенъ не мога да пѣя: то е работа на кукувицата и на славейчето.

И хвъркна орелътъ и се изгуби.

Чува затворникътъ, наблизу кукува кукувица:

— Куку! куку! куку!

— Кукувичке! ела при мене, викна клетия затворникъ, ела, драга, и ми разкажи, какво има по земята. Изпѣй ми една пѣсничка, моля: много години, има, пѣсенъ не съмъ чувалъ. Ела, не бой се! Азъ съмъ добъръ човѣкъ, макаръ да съмъ затворникъ.

— Куку! куку! обади се кукувицата, нищо не зная, приятелю, защото никога не слизамъ долу на земята. Азъ се крия изъ гората отъ лошиитѣ хора и не мирнитѣ дѣца и тамъ си живѣя охолно, за нищо нѣмамъ грижа. Ако ти се харесва моята пѣсенъ, слушай:

— Куку! куку! куку!

И подфрѣкна кукувицата и се изгуби. Остана затворника самъ. Като седѣше тѣй, гледа: орлякъ врабчета хвѣркатъ край прозорчето, весели и доволни.

Птиченца, мили птиченца! постойте малко, моля ви, рече той, почакайте, разкажете ми нѣщо, изпѣйте ми нѣкоя пѣсничка. Години има, пѣсенъ не съмъ чувалъ. Не бойте се: азъ съмъ добъръ човѣкъ, не се плашете.

— Чикъ-чирикъ, чикъ-чирикъ! гладни сме, приятелю, ще идемъ да си търсимъ зрънца. Бързае, не можемъ.

И полетѣха надалечъ, изгубиха се. Остана затворника пакъ самичъкъ. Ето прѣхвръкна край прозорчето друга една хубава птичка, много хубава.

— Славейче, мило славейче! извика затворникътъ, ела при мене, кацни на прозорчето и ми разкажи, какво има по земята. Изпѣй ми една пѣсничка, моля ти се. Зная, ти пѣешъ най-хубаво и най-сладко отъ всичкитѣ птици.

И спрѣло се славейчето, кацнало на прозорчето върху желѣзната рѣшетка и запѣло тѣй сладко и умилно, тѣй жално и тихо. Щото затворникътъ се захласналъ, забравилъ за малко своитѣ грижи и бистри сълзи закапали отъ хлътналитѣ му очи. Плаче той и слуша, какъ славей-

чето му разказва всичко, що било видѣло на зе-
мята, всичко, що било чуло да се приказва.

— Вчера, казва, бѣхъ у васъ, кацналъ на
кнестиятъ орѣхъ, що се гордо издига прѣдъ
вратата на твоята хубава кѣщица, и видѣхъ
всичко, що става тамъ, и чухъ всичко, що се
говори за тебе. Видѣхъ въ люлката твоето мал-
ко момченце съ очички ясни като звѣздици, съ
рѣчички бѣли като снѣгъ и съ бузички, румени
като утринната зора. Чухъ го като плачеше и
питаеше своята мила майка:

— Мамо, дѣ е тате? Дѣ е тате, ма?

Плачатъ всички за тебе: и майка ти, и бул-
ката ти, и дѣцата ти — всички. Чакатъ съ не-
търпение да си идешъ, жалятъ за тебе. Искатъ
да те видятъ, да ти се порадватъ. Защо си се
умислилъ тъй? Не грижи се! Богъ види, че си
невиненъ и ще те избави. Скоро тия лоши хора
ще разбератъ, че си невиненъ и ще те пустнатъ
на свобода да се радвашъ на хубавия божи
свѣтъ, да дишашъ чистъ въздухъ, да видишъ
милния си домъ. Твоитѣ малки дѣчица съ радостъ
ще те посрѣщнатъ, ще припкатъ и ще се весе-
лятъ. Кога порастнатъ, ти ще ги научишъ да
бѣдатъ умни и добри, да помагатъ на своя на-
родъ, на своитѣ братя сиромаси и ако стане
нужда, да положатъ живота си, както тебе, за
милото си отечество.

„Ти дълго ще живѣешъ и кога умрешъ,
всички ще те жалятъ, всички ще плачатъ за те-
бе и ще си припомнятъ голѣмитѣ ти заслуги,
голѣмитѣ добрини, що си принесълъ на отече-
ството си. И ще те понесатъ на рѣцѣтъ си и
ще те погрѣбватъ въ хубавъ ясенъ день. На

гроба ти трѣндафелъ ще насадятъ, и азъ сутринъ и вечеръ сладки пѣсни ще ти пѣя . . . ще пѣя, ще пѣя . . .

Като рече тъй, славейчето подхвъркна и се изгуби. Остана пакъ затворника самичкътъ между четиретѣ мокри стѣни на тъмницата. По едно врѣме слуша: нѣкой отваря вратата.

Ето директорътъ на затвора влѣзе въ тъмницата, приближи се до затворника и му каза:

— Ида да ти обадя една радостна новина: тебе те пущатъ на свобода! Иди си сбогомъ на родното село. Пожелавамъ ти добъръ пѣтъ и честито завръщане.

Затворникътъ наведе глава и заплака отъ радостъ. Слѣдъ малко сбра си той нѣщата, излѣзе отъ затвора и потегли за милия си домъ съ разтупкано сърдце.

Ц. Калчевъ.

Сътрудници на „Младина“ прѣзъ десета година.

1. Арабаджиевъ Григоръ, учитель — Казанлъкъ.
2. Вѣлчевъ Радко, учитель — с. Горня Студена, Свищовско.
3. Vidu (псевдонимъ), студентъ — София
4. Гюдюлевъ Недю, учитель — с. Хасътъ, Казанлъшко.
5. Здравко (псевдонимъ), учитель.
6. Ипатовъ Димитъръ, учитель — Казанлъкъ.
7. Калчевъ Цанко, учитель — с. Джулюница, Кесаревско.
8. Кьосевъ Стефанъ, учитель — с. Ичара, Сливенско.
9. Маноловъ Ем., воененъ капелмейсторъ — Казанлъкъ.
10. Минчо (псевдонимъ), учитель — Казанлъкъ.
11. Радковъ Иванъ, учитель — Казанлъкъ.
12. Стояновъ Велико, учитель — с. Исуплий, Котленско.
13. Сѣбевъ Петъръ, учитель — Габрово.
14. Цонковъ Димо, учитель — Казанлъкъ.

Освѣтъ тѣзи постоянни сътрудници има още около 30 души непостоянни сътрудници.

СЪДЪРЖАНИЕ НА „МЛАДИНА“

година десета.

	стр.
1. Честната нова година, отъ Ив. Радковъ	1
2. На сурваки, стихотворение отъ Ц. Калчевъ	4
3. Папагалътъ, написа Ив. Радковъ	5
4. Да, или не (забавление), съобщава Ив. Р.	8
5. Дама спасителъ, отъ Минчо	9
6. Вѣдни вечеръ (разказъ) отъ Д. Игнатовъ	13
7. Огровата у жабата, отъ Д. Цонковъ	16
8. Майка и дѣте (шотирана пѣсничка), отъ Р.	18
9. Разни	19
10. Дѣте и врабче (стихотворение) отъ В. Стоиновъ	25
11. Продавачка на лимони, отъ И. Р.	26
12. Завистливи приятели (приказка), прѣводъ, Гр. А.	27
13. Милостиви дѣца, отъ И. Р.	29
14. Габрово (описание), отъ П. Сѣбевъ	31
15. Концертъ (забавление), прѣводъ отъ Ив. Р.	33
16. Воабабъ, написа Ив. Радковъ	34
17. Мойтъ господинъ, прѣводъ отъ Р. Вѣлчевъ	37
18. Кѣмъ славеичего (шотирана пѣсничка), отъ Ем. Маноловъ	40
19. Разни	41
20. Кога (стихотворение) отъ Ст. Кьосевъ	49
21. Засраменъ хятрець, отъ Ив. Р.	50
22. Четире желания, прѣведе Ив. Р.	52
23. Сгарецъ и младежи (басня), прѣведе Гр. Арабаджиевъ	53
24. Прѣлетна птичка (стихотворение) отъ Ц. Калчевъ	55
25. Палмата, написа Ив. Радковъ	57
26. Скрѣбъта (приказка), прѣводъ отъ Гр. Арабаджиевъ	58
27. Притча за богатъ и сиромашъ Лазара, отъ Гр. А.	61
28. При бащина гробъ, отъ Минчо	64
29. Дѣте и врабче (шотирана пѣсничка) отъ Ем. Маноловъ	66
30. Разни	67
31. Ловець и гжска, стихотворение отъ Ц. Калчевъ	73
32. Поздравъ на „Младина“, съобщава Д. Игнатовъ	75
33. Любопитна мишка отъ Ив. Радковъ	76
34. Тигъръ, пише Гр. Арабаджиевъ	77
35. На разходка (стихотворение) отъ Ст. Кьосевъ	79
36. Александъръ Македонски отъ Ив. Радковъ	81

	стр.
37. Жеравъ и ракъ (приказка), прѣведе Ив. Радковъ	84
38. Ловець и гѣска (нотирана пѣсничка) отъ Ем. Маноловъ	89
39. Разни	90
40. Теменужка (стихотворение) отъ Здравко	97
41. Страхъ, прѣведе Ив. Р.	98
42. Лисица и магаре (басня)	99
43. Край рѣчния брѣгъ, пише Д. Цонковъ	100
44. Послупнигѣ запушалки (забавление), Н. Гюдюлевъ	102
45. Алпийския скалистъ орелъ, пише Д. Цонковъ	104
46. Роза, кремъ и здравецъ, стихотворение отъ Ц. Калчевъ	106
47. Смерчъ, пише Д. Игнатовъ	107
48. Златна Мария и черна Мария (приказка), прѣведе Минчо	108
49. Прѣлетна птичка (нотирана пѣсничка) отъ Ем. Маноловъ	114
50. Разни	115
51. Разпусъ, (стихотворение) отъ Ц. Калчевъ	121
52. Костилка, прѣведе Ив. Р.	122
53. Прилѣпъ, пише Ив. Радковъ	123
54. Денъ и ноцъ, прѣведе Д. Цонковъ	126
55. Лѣстовичка (стихотворение)	127
56. Скориниопѣтъ оживѣва (забавление) отъ Н. Гюдюлевъ	128
57. Лисица, прѣведе Гр. Арабаджиевъ	129
58. Живописецъ и ловець отъ Ив. Радковъ	132
59. Неблагодарни чада (приказка) прѣведе Д. Игнатовъ	135
60. Тритѣ мишки (басня), съобщава Яне Давидовъ	137
61. Пролѣтна ноцъ (нотирана пѣсничка) отъ Ем. Маноловъ	139
62. Разни	140
63. Стига вече (стихотворение) отъ Н. Гюдюлевъ	145
64. Мечка въ мрѣжа (басня), прѣведе Гр. Арабаджиевъ	146
65. Чудесна вода, (истинска случка) отъ Р. Вѣлчевъ	147
66. История безъ дуи отъ Vidu	148
67. Изъ живота на староврѣменнигѣ хора, Н. Гюдюлевъ	149
68. На птиченцето (стихотворение) отъ Владимиръ	151
69. Седеятѣхъ врани (приказка), прѣведе Минчо	152
70. Лѣвивиятъ Петъръ отъ Д. Цонковъ	158
71. Морска свиня, пише Ив. Радковъ	160
72. Куче и неговия господаръ (разказъ) прѣведе Ив. Боневъ	162
73. Разни	163
74. Гроздоберъ, (стихотворение), отъ Ц. Калчевъ	169
75. Видрата отъ Ив. Радковъ	170

	стр.
76. Неучениятъ Станчо, отъ Р. Бѣлчевъ.	173
77. Какъ опитомили единъ лъвъ, отъ Н. Р.	175
78. Рѣка, (стихотворение) отъ Георги Ст. Поповъ.	178
79. Добро дѣте отъ Минчо.	179
80. Лакомата лисица, басня прѣведе Р. Бѣлчевъ.	181
81. Кучета въ пешастве отъ Н. Р.	183
82. Изъ живота на старовѣменнитѣ хора отъ Н. Р.	184
83. Косичка, стихотворение отъ Здравко.	186
84. Сиропиталище отъ Гр. Арабаджиевъ.	188
85. Лъвъ и зайкъ, басня прѣведе Н. Г.	190
86. Ловъ на бѣли мечки отъ Г. А.	191
87. Чудното яйце (разказъ) отъ Р. Бѣлчевъ.	194
88. Разнусъ, потирана пѣсничка отъ Ем. Маноловъ.	197
89. Лонджийски кучета, прѣведе Ив. Радковъ.	198
90. Гимнастика, съобщава Ив. Р.	200
91. Сбогомъ птички и цвѣтєнца, стихотворение отъ Ц. Калчевъ.	201
92. Рибѣ, които раждатъ малкиѣ си живи, съобщава Д. Цонковъ.	203
93. Теменужка потирана пѣсничка отъ Ем. Маноловъ.	204
94. Разни.	205
95. Къятъ дѣцата, стихотворение отъ Ц. Калчевъ.	217
96. Мечка и лисица, басня, прѣведе Гр. А.	218
97. Благодарность, прѣведе Ив. Радковъ.	219
98. Четирѣхъ круши, прѣведе М. К.	222
99. Итипа затворница отъ Д. Цонковъ.	223
100. Изворче, стихотворение отъ отъ Ц. Калчевъ.	225
101. Неопитно мишче, прѣведе Ив. Радковъ.	227
102. Полярно сияние, нине Ив. Радковъ.	230
103. Първия снѣгъ, стихотворение отъ Здравко.	233
104. На ловъ съ орли, съобщава Д. Цонковъ.	234
105. Лисица и пѣтель, басня записана отъ Ив. Р.	236
106. Снѣгъ захвана, потирана пѣсничка отъ Ем. Маноловъ.	238
107. Глунаво овчарче, прѣведе Д. Цонковъ.	239
108. Затворникъ, разказъ — Ц. Калчевъ.	240
109. Сътрудници на „Младина“, год. десета.	245
110. Съдържание на „Младина“, год. десета.	246

Редактира: Ив. Радковъ.

Издава Научното Д-во ОТЕЦЪ ПАИСИЙ.

